

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0068-91
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Державний вищий навчальний заклад «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
ID ОП у ЄДЕБО	24400
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	ОП «Польська мова і література», ОР «Магістр», 03 Гуманітарні науки, 035 Філологія
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/Polska-mova-i-literatura-samoocinka_m.pdf
Посилання на звіт експертної групи	

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	03 Гуманітарні науки
Дата засідання	17.12.2019
№ протоколу	6
Доповідач	Єсипенко Надія Григорівна

1. Призначення висновку

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однієї із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

◇ наявні

◇ виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

◇ відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

◇ встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

◇ відсутні

Обґрунтування:

Під час виїзної експертизи в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника експертна група не виявила доказів, що освітній процес за ОП «Польська мова і література» (другий освітній рівень) не здійснюється. Здобувачі вищої освіти вмотивовані, включені в освітній процес, випускники задоволені рівнем отриманих знань і компетентностей. Взаємодія зі стейкхолдерами має систематичний характер та не є лише формальною процедурою. Забезпечення ОП людськими, матеріально-технічними і навчально-методичними ресурсами та освітнє середовище в ЗВО достатньо добре.

Внаслідок аналізу, систематизації й узагальнення інформації, був зроблений висновок, що за 9 критеріями оцінювання якості ОП відзначається рівнем відповідності "В" (за певними критеріями наявні недоліки, що не є суттєвими і має місце загалом - відповідність). Виявлені недоліки можуть бути усунені розробниками самостійно або не є суттєвими для реалізації ОП.

Сильними сторонами ОП є орієнтація на регіональний контекст, акцент на педагогічній підготовці філолога, тяжіння до відповідності стандарту вищої освіти без втрати унікальності.

Позитивними практиками є:

- використання Електронного деканату, системи дистанційного навчання;
- проведення семестрових іспитів у вигляді тестування з використанням ІКТ, зокрема на вимогу студента;
- потужне забезпечення реалізації ОП кваліфікованими фахівцями, зокрема науковцями, письменниками-практиками, а також залучення до викладання носія мови зі значним досвідом викладання польської мови як іноземної;
- безпосереднє залучення в освітній процес відомих успішних письменників та науковців, журналістів, видавців та перекладачів;
- використання технологічних рішень для запобігання порушенням академічної доброчесності;
- поширення в академічному середовищі культури академічної доброчесності;
- готовність гаранта і ЗВО загалом позитивно реагувати на рекомендації та зауваження;

– відкритість і публічність у роботі ЗВО та окремих структурних підрозділів.

3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає оцінку підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених нею рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група неправильно оцінила відповідність певному Критерію, вона має належним чином обґрунтувати це.

Критерій	Рівень відповідності (експертна група)	Стислий підсумок аналізу експертної групи	Рівень відповідності (ГЕР)	Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)
<p>Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми</p>	В	<p>Серед сильних сторін ОП експертна група зазначила:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Найявне чітке бачення цілей ОП, які корелюють із місією та стратегією університету. ОП передбачає підготовку високопрофесійних фахівців, здійснення якісних наукових досліджень у філологічній галузі, а також враховує галузевий та регіональний контекст. 2. Взаємодія зі стейкхолдерами має систематичний характер та налагоджені тісні зв'язки із роботодавцями регіону. 3. Освітня програма була приведена у відповідність до Стандарту вищої освіти України за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, затвердженого наказом МОН 	В	

		<p>України від 20.06.2019 р. №871.</p> <p>Слабкі сторони:</p> <p>1. Опис освітньої програми позбавлений чіткого формулювання заявлених у відомостях про самооцінювання цілей.</p> <p>2. Попри те, що задокументовані пропозиції різних груп стейкхолдерів свідчать про їх залучення до проектування цілей ОП та результатів навчання, врахування цих пропозицій передусім простежується в змістовому наповненні дисциплін вибіркового блоку та доволі слабо відображене у програмних результатах навчання.</p> <p>3. Нечітке формулювання нормативного змісту підготовки за ОП у термінах результатів навчання, що свідчить про неповну відповідність з результатами навчання, визначеними у Стандарті вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія.</p>		
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В	<p>Серед сильних сторін освітньої програми варто виокремити наступні:</p> <p>1. Обсяг ОП відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для другого (магістерського) рівня вищої</p>	В	

		<p>освіти та Стандарту вищої освіти. Структура ОП забезпечує необхідний обсяг освітніх компонентів, спрямованих на формування компетентностей, визначених Стандартом вищої освіти, а також обсяг дисциплін за вибором здобувачів вищої освіти.</p> <p>2. ОП є структурованою у контексті загального часу навчання, обсягу освітніх компонентів та їхнього розподілу на відповідні змістовні блоки.</p> <p>3. Практична підготовка, передбачена навчальним планом, дозволяє здобути компетентності, необхідні для професійної діяльності як викладача ЗВО та філолога.</p> <p>4. Змістове наповнення ОП дозволяє здобувачеві набути різноманітних соціальних навичок, що було засвідчено під час спілкування із різними групами стейкхолдерів.</p> <p>Слабкі сторони: 1. Окремі результати навчання лише опосередковано забезпечено освітніми компонентами ОП. Значна увага до розвитку педагогічної компетентності, яка чітко простежується в ОП й відображена у переліку фахових</p>		
--	--	---	--	--

		<p>компетентностей, дуже слабо корелюється з програмними результатами навчання.</p> <p>2. Процедура реалізації права на вибір навчальних дисциплін є ускладненою та обмеженою навчальним планом ОП.</p> <p>3. У зв'язку з виявленою зацікавленістю серед різних груп стейкхолдерів у формуванні в межах ОП поглиблених навичок усного й письмового перекладу експерти рекомендують розробникам розглянути перспективи запровадження сертифікатних програм, які можуть реалізуватися за рахунок вибіркової складової індивідуальних навчальних планів.</p> <p>4. Сумнівною є доцільність включення до навчального плану позакредитної дисципліни “Охорона праці в галузі”, яка створює понаднормове навчальне навантаження студента.</p>		
<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання</p>	В	<p>Експертною групою встановлено, що правила прийому на навчання за ОП “Польська мова і література” є чіткими і зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному сайті ЗВО. Інформація на сайті дає вичерпну інформацію про</p>	В	

		<p>доступ до освітньої програми для всіх зацікавлених сторін.</p> <p>Слабкі сторони: Попри те, що ЗВО розробив нормативне забезпечення процедур визнання результатів навчання, отриманих в межах академічної мобільності та неформальної освіти, експертна група рекомендує вжити заходи щодо контролю за реальним застосуванням вказаних положень на практиці, а також інформування студентів про їхні права в контексті визнання результатів навчання.</p>		
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p>	В	<p>Сильні сторони:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Комплексне застосування визначених форм та методів навчання дозволяє забезпечити ПРН, окреслені в ОП. 2. Студентоцентрикований підхід є чітко вираженим, студенти залучаються до проектної діяльності, мають можливість навчатися за індивідуальним графіком. ЗВО має платформу для дистанційного навчання, де розміщено вичерпну інформацію про навчальні курси. 3. Інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв 	В	

		<p>оцінювання вміщена у силабусах, розроблених для всіх освітніх компонентів та розміщених на сайтах кафедр у вільному доступі.</p> <p>4. Зміст освітніх компонентів систематично оновлюється на основі новітніх досягнень науки та сучасних практик, зокрема щодо викладання польської мови як іноземної.</p> <p>5. Інтернаціоналізація є пріоритетним стратегічним напрямком розвитку ЗВО, який послідовно реалізується академічним персоналом, причетним до забезпечення освітньої діяльності на ОП.</p> <p>Слабкі сторони:</p> <p>1. У силабусах дисциплін не досить чітко прописано, як цілі навчання корелюють з очікуваними результатами навчання на ОП.</p> <p>2. Матриця у додатку до відомостей про самооцінювання заповнена досить формалістично, вказані методи навчання і форми оцінювання не завжди співпадають з тими, які вказані у силабусах відповідних дисциплін.</p> <p>3. Залучення здобувачів вищої освіти до пов'язаної з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО виглядає дещо обмеженим,</p>		
--	--	---	--	--

		зокрема в контексті відсутності реальних фактів визнання результатів навчання, отриманих в рамках міжнародної академічної мобільності.		
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В	Серед сильних сторін ОП варто виокремити наступні: 1. Використання дієвих технологічних рішень для запобігання академічному плагіату; 2. Надання можливості здобувачам складати екзамени в тестовій формі з допомогою ІКТ; 3. Популяризація академічної доброчесності через роз'яснення та виховні заходи. Слабкі сторони: 1. Відсутність чіткої регламентації процедур вирішення конфлікту інтересів та оскарження результатів оцінювання; 2. Вибіркова перевірка кваліфікаційних робіт на наявність текстових збігів.	В	
Критерій 6. Людські ресурси	В	Експертна група зазначає такі сильні сторони: 1. Професійна та академічна кваліфікація викладачів загалом дозволяє досягти зазначених цілей та очікуваних результатів навчання ОП. 2. Прозорість конкурсного добору викладачів, обов'язкове проведення опитування здобувачів “Викладач очима	В	

		<p>студентів”, що впливає на результати конкурсного добору.</p> <p>3. Залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків.</p> <p>4. Підтримка викладачів, що публікують праці у виданнях, які входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science.</p> <p>5. Співпраця ЗВО із закордонними та вітчизняними освітніми й науковими установами в межах програм академічної мобільності.</p> <p>6. Створення на базі ЗВО Центру інноваційних освітніх технологій та ініціювання проведення тренінгів для викладачів.</p> <p>Слабкі сторони:</p> <p>1. Відсутня практика імплементації підтримки й стимулювання викладацької майстерності науково-педагогічних працівників.</p> <p>2. Відсутній гармонійний зв'язок між змістовим наповненням ОП, зокрема практичною підготовкою студентів, із можливостями, які пропонують роботодавці, що безпосередньо залучені до реалізації ОП.</p> <p>3. Не передбачена можливість проходження практики у видавництвах, перекладацьких агенціях та інших установах.</p>		
--	--	---	--	--

<p>Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси</p>	<p>В</p>	<p>Сильними сторонами експертна група вважає дигіталізацію навчання, існування системи дистанційного навчання, обладнання корпусу пандусами і ліфтом для візків, гарно налагоджену роботу відділу виховної та психолого-педагогічної роботи, створення комісії з питань булінгу та насильства, встановлення відеонагляду на поверхах. Сенат і профспілка функціонують, обираються студентами.</p> <p>Серед недоліків експертна група зауважує відсутність чіткої і зрозумілої політики вирішення конфліктних ситуацій. Рекомендовано переглянути та оновити Положення про внутрішній розпорядок, датоване 2016 роком, зокрема пункти, відповідно до яких староста академічної групи має отримувати і видавати студентам стипендію, а також деякі інші застарілі пункти. Відсутнє оснащення кафедри/факультету лінгафонним кабінетом або комп'ютерним обладнанням із спеціалізованим програмним забезпеченням для адекватної роботи над удосконаленням навичок усного та письмового</p>	<p>В</p>	
---	----------	--	----------	--

		перекладу. Окремі навчальні аудиторії факультету потребують ремонту.		
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В	Серед сильних сторін ОП виокремимо наступні. Загальноінституційна політика щодо розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм у ЗВО врегульована відповідними положеннями. Відповідні процедури та політики сприймаються як корисні та належні усіма членами академічної спільноти. Адміністрація закладу та розробники освітньої програми під час візиту експертної групи виявили позитивне ставлення до висловлених рекомендацій. На рівні університету (відділом виховної та психолого-педагогічної роботи) та факультету (деканатом) систематично організовуються опитування здобувачів вищої освіти, результати яких обговорюються на засіданнях відповідних кафедр. На рівні факультету організовано ефективну взаємодію з випускниками ОП та роботодавцями. Слабкі сторони: Система забезпечення якості вищої	В	

		<p>освіти в університеті, зокрема система ефективних процедур перегляду освітніх програм, перебуває на стадії формування. Перегляд і вдосконалення освітньої програми здійснювався переважно як реакція на зовнішні чинники (поява нормативних документів МОН України, затвердження Стандарту вищої освіти зі спеціальності 035 Філологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти).</p>		
<p>Критерій 9. Прозорість та публічність</p>	<p>В</p>	<p>Сильні сторони:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу врегульовані у відповідних нормативних документах ЗВО, які розміщено на сайті університету, а також на сторінках факультету та відповідних загальноуніверситетських відділів. 2. Для інформування здобувачів вищої освіти про їхні права, обов'язки та можливості закладом вищої освіти розроблено "Студентський путівник-2019/20", доступний як у друкованому вигляді, так і на сайті університету. 3. Заклад вищої освіти забезпечує розміщення на офіційному сайті університету докладну та достовірну інформацію про ОП. <p>Слабкі сторони:</p>	<p>В</p>	

		Відсутність на відповідній сторінці сайту можливості вносити пропозиції до оприлюдненого проекту освітньої програми.		
Критерій 10. Навчання через дослідження				

4. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків GER резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

1. Задля кращого інформування усіх стейкхолдерів освітнього процесу рекомендуємо доповнити опис освітньої програми чітко визначеними цілями, які відповідають місії та стратегії ЗВО та окреслюють її унікальність.
2. Рекомендовано на інституційному рівні вдосконалити процедуру залучення різних груп стейкхолдерів до розроблення освітніх програм.
3. Варто переглянути формулювання нормативного змісту підготовки за ОП у термінах результатів навчання з метою приведення їх у повну відповідність з результатами навчання, визначеними у Стандарті вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія.
4. Рекомендовано розробникам ОП розглянути перспективи запровадження сертифікатних програм, які можуть реалізуватися за рахунок вибіркової складової індивідуальних навчальних планів.
5. Посилити контроль за застосуванням нормативного забезпечення процедур визнання результатів навчання, отриманих в межах академічної мобільності та неформальної освіти, на практиці, а також інформування студентів про їхні права в контексті визнання результатів навчання.
6. Рекомендовано на рівні університету імплементувати систему підтримки й стимулювання викладацької майстерності науково-педагогічних працівників.
7. Варто гармонізувати змістове наповнення ОП, зокрема структуру практичної підготовки студентів, із можливостями, які пропонують роботодавці, що безпосередньо залучені до реалізації ОП та тісно співпрацюють зі студентами вже сьогодні.
8. Передбачити можливість проходження практики студентів у видавництвах, перекладацьких агенціях та інших установах.
9. Чітко регламентувати питання політики вирішення конфліктних ситуацій внутрішніми нормативними документами ЗВО.
10. Рекомендовано переглянути та оновити Положення про внутрішній розпорядок, датоване 2016 роком, зокрема пункти, відповідно до яких староста академічної групи має отримувати і видавати студентам стипендію, а також деякі інші застарілі пункти.
11. Забезпечити оснащення кафедри/факультету лінгафонним кабінетом або комп'ютерним обладнанням із спеціалізованим програмним забезпеченням для адекватної роботи над удосконаленням навичок усного та письмового перекладу.
12. Удосконалити систему моніторингу перегляду освітніх програм, врегулювавши процедуру врахування зауважень і пропозицій різних груп стейкхолдерів освітнього процесу.
13. Рекомендовано проект оновленої ОП та змін до неї оприлюднювати для громадського обговорення не пізніше як за 1 місяць до їх розгляду, таблицю пропозицій - протягом 1 тижня після закінчення громадського обговорення. Передбачити на сайті можливість для подання пропозицій щодо вдосконалення відповідної освітньої програми.

5. Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про:

◇ акредитацію ОП з визначенням «зразкова»

◇ **акредитацію ОП**

◇ умовну (відкладену) акредитацію ОП

про подання Національному агентству обґрунтованої пропозиції щодо призначення повторної акредитаційної експертизи

◇ відмову в акредитації ОП

Голова ГЕР (електронний підпис)

Ігор ЛИМАН
